

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Vnde coniiciatur, quod petens Missam alteram ex his, an utramque velit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

elemosynam exigere, at liberaliter remittere, vel ex integro, vel ea parte etiam potes; nunquam enim Sacra Congregatio, vel Episcopus remissionem prohibuit: & taxa solum est, ne ex vi stipendij ipsa excedatur, non vero, ne remittatur: Dico (ex vi stipendij) nam nec prohibuit à sponte offerentibus, te posse taxato majus accipere, prohibuisset enim pietatis, & liberalitatis officia.

Pro Officiatura, & Intentione, an duplex stipendium recipi possit.

14. Dubitabis quartò, An liceat Sacerdoti accipere duplicem elemosynam, alteram pro præsentia, seu quam vocant Officiaturam, alteram pro intentione seu Applicatione.

Respondeo quando constat petentem Missam, dato stipendio, etiam integro, solum voluisse præsentiam, potes accipere aliud integrum stipendium pro Applicatione, & è contrario, id quod licet Gavantus in rubr. Miss. p. 3. tit. 12. num. 5. & Barbosa de offic. Paroch. c. 11. n. 11. alique negaverint, tamen probabilius Suar. de Sacram. disp. 86. sect. 3. Valquez de Eueb. 234. c. 4. immo & Delogo de Eueb. disp. 21. sect. 1. n. 21. qui post hoc Decretum Sacræ Congregationis scripsit, alique concedunt. Ratio est, quia stipendium pro præsentia, recipitur propter laborem extrinsecum Missæ, quo in tali loco, vel tempore Missa assumitur celebranda: stipendium vero pro Applicatione, pro ipso Sacrificio, eodem modo, quo supra §. 1. num. 2. fieri sine labe Simonie posse docuimus.

Ad Decretum Sacræ Congregationis, quatenus videtur esse contra nos, respondebitur mox n. 35.

Vnde concipiatur quod petens Missam velit præsentiam, vel applicationem, an potius Vtranque.

15. Quæstio ergo spectat dumtaxat, ecquando nam, si fortè verba sint dubia, petitionem esse de sola præsentia, & non de Applicatione, vel contra, iudicandum sit?

Dico. Si petitio, vel institutio Missæ in hunc, vel similem modum cum mentione finis, & etiam loci, vel temporis efformetur. *Volo, seu lego, ut Missæ in tali Altari, vel templo celebrandas qualibet Anno, Mense, Hebdomada pro anima mea, vel in remedium, seu refrigerium anime mee, vel in remissionem, seu satisfactionem delictorum meorum, vel ad intentionem meam, vel pro defunctis, &c.* Certum est ex March. de ord. 3. p. 2. c. 27. n. 1. petitionem non esse solum de Officiatura, sed esse etiam de Applicatione, ut ex se patet. Idem etiam puto, si dicat, *Volo ut celebrentur tot Missæ in Ecclesia mea sepultura, seu in qua ego sepultus fuero*; videtur enim tunc haberi respectus ad satisfactionem in Purgatorio debitam à se, vel à suis.

16. Quod si petitio fiat cum mentione finis, sed non loci, seu temporis in hunc modum: *Volo ut celebrentur tot Missæ pro anima mea, vel pro defunctis, vel ad impetrandam salutem filij mei, &c.* Certum est ex eodem ibid. petitionem esse solum de Applicatione, ut etiam ex se patet: & in hoc casu, si alius à te petat solum præsentiam, idque tibi constet, ut solent petere Moniales, Confratres, immo & Parochi in quibusdam solemnitatibus, quando solum intendunt habere numerum Missarum pro commoditate audientium, poteris pro tali præsentia aliud stipendium accipere, quia id non recipis pro fructu Missæ, sed pro labore extrinsecuo ut dictum est, num. 14.

17. Denique, si petitio fiat cum mentione loci seu etiam temporis, sed citato, sive in hunc f. r. e. modum *Institu in tali altari Capellanum, qui quotidie celebrare debeat. Aggravo Hæredem meum, ut in tali loco faciat celebrare tot Missas, Volo, ut celebrentur tot Missæ in Ecclesia Maiori, &c.* si, inquam, ita fiat petitio, ope-

rosium erit discernere, quid petatur.

18. Et Bonacina quidem de Sacra. disp. 4. q. 9. p. 1. num. 13. cum Barbosa tom. 2. de potest. Episc. assensu favente Delog. de Eueb. disp. 21. sect. 1. n. 23. & alii asserunt peti tunc, & deberi etiam Applicationem esse, inquam, quia cum non constet contrarium, res admodum dubia, præsumendum est id quod muniter accedit, ut semper in rebus dubiis docet lat. Menoch lib. 1. de præsumpt. q. 10. num. 1. Confirmatur, quia sic statuitur ab hoc Decretum Congregationis in ordine ad quartum dubium supra n. 8. & n. 33. à nobis allato.

19. Marchinus autem de ord. tr. 3. p. 2. c. 27. n. 3. tunc non peti, unde nec deberi hujusmodi Applicationem. Ratio est, inquit, quia non est onus grave, nisi clare constet. Ni constet enim, imò conditio libertatis minimè tale onus cognoscitur de quod propositum mente retentum nihil extra tenetur, l. quidquid astringenda ff. de verb. oblig. Item lex mente Principis recepta ad nihil obligat. Ceterum in dictis dispositionibus (quæ ad instar legum applicari solent, cum sint leges privatæ) de tali non declarat, etiam si mente obligare voluerit, obligabit.

20. Verum enim vero, nisi in hoc casu, quando mentione finis, & linguas tres disponendi modos, & cultatus hujus modum nunquam dissolves.

Primus modus est, si absolute formata sit, seu dispositio sine ulla mentione loci, vel temporis, *volo seu lego, ut celebrentur tot Missæ.*

Secundus modus, est si Petitio efformata fuerit, cum dicitur mentione loci: *Volo ut celebrentur tot Missæ in tali Ecclesia, vel Ecclesia.*

Tertius cum mentione temporis, sic: *Volo ut celebrentur tot Missæ tali die v. g. Dominico, vel Luna, vel in S. Petri &c.* Idemque erit cum intentione loci simili temporis, hoc modo: *Volo ut celebrentur tot Missæ in tali Ecclesia, tali die.* His positis.

21. Dico primò, si dispositio sit primo modo, id est, absolute, præsumendum esse peti, adeoque deberi Missæ applicationem dumtaxat. Ratio est, quia communiter, qui sic petit, pro se solum petit, non adeo applicari sibi fructum Missæ requirit, & non præterea. Idem enim est, in communi loquendi more petere: *volo ut tot Missæ celebrentur, atque, Volo ut Missæ pro me celebrentur, & nihil aliud.* Si enim te conveniat, stipendium offerens, dicat, *Ad hunc Iulium pro una Missa, sanè nil aliud intelligimus nisi stipendium accipere ad dicendum Missam pro anima seu salute ipsius, atque id ita communiter esse ejusmodi elemosynis manualibus, mox cum Delogo dicam num. 27. ita igitur in dispositione, de qua loquor, debet.*

22. Dico secundò. Si dispositio sit secundo modo, hoc est, cum additione loci, nec sit alia circumstantia, quæ contrarium persuadeat, peti solum præsentiam. Ratio est ea, quam authores secunda sententia relinquentes attulerunt, quia nimirum non debeat sine clario fundamento onus mihi grave imponere. Adde quod ideo apponi videtur determinatio loci, ut vel hoc re locus afficiatur, vel ad hunc commoditas fidelibus audiendi Missam. Ita communiter intendunt Confratres, vel Moniales, quando petunt in suis Oratoriis Missas celebrari; intendunt enim dumtaxat frui commoditate audiendi Missam, & nihil ulterius, nihil igitur aliud debeo.

Dictum autem est (nec sit alia circumstantia, quæ contrarium persuadeat) quia hæc maxime sunt argumenta ad implendas Fundatorum mentes, ut ex sequenti num. patebit clarius.

23. Dico tertio. Si dispositio sit tertio modo, hoc est, cum additione temporis (& idem est si simul cum tempore addatur, & locus) erit iterum distinguendum.

Dubium incidens de Hebdomadariis Ecclesiæ Cathedralis Neapolitana.

26. Ex dictis infero Aloysium Riccius in decis. p. 3. decis. 13. non statim debuisse damnare consuetudinem in Cathedrali Neapolitana, per quam Hebdomadarij celebrant ibi Sacrum, sed applicari alteri, cui liberit fructum Missæ: non, inquam, statim damnare debuisset; nam juxta prædicta considerandum erit, qua ratione, seu quibus verbis ibi fundatores eas Missas in instrumento fundationis disposuerunt, ut sic decerneretur, approbandane esset illa consuetudo, an reprobanda?

27. At quid, si non extet tale instrumentum, seu scriptura, unde id ex ejus verbis dilucidari possit? Respondeo ex Delugo de Euch. 2.1. sect. 1. num. 23. sim. qui faceret, quamvis in iis, qui dant elemosinas manuales pro Missis dicendis semper præsumitur eos velle applicationem: in beneficiis vero, vel aliis, in quibus obligatur Sacerdos ad celebrandum solum ob commoditatem eorum, qui audituri sunt Missam, facilius posse existimari quod sola Officiatura, non vero Applicatio requiratur. Hæc ille. Cui addi potest, in casu nullius scripturæ, maxime favere sanam populi, (notat idem Riccius, tom. 3. praxis rerum quotid. Eccl. ref. 366.) ipsam Sacerdotum praxim, ipsam exemplum prædecessorum, & similia: Debebat ergo Riccius hæc omnia considerare, nam ceterè, si hæc favent dictis hebdomadariis, à sua consuetudine dimovendi non sunt.

Aliquot quæstiones circa voluntates fundantium Missas.

28. Explicatio conjecturarum, de quibus hæcenus egimus circa Fundatorum voluntates, requirit, ut ad majorem legentium utilitatem sequentes has quæstiones dissolvamus.

Quæres enim 1. Si Fundator sic disponat, Eligatur Sacerdos, qui quotidie celebrans oret pro anima mea; obligabiturne Sacerdos applicare Missam pro Fundatore, an solum satis erit si pro Fundatore oret in Missa?

Respondeo. Certè possit sic intelligi, hæc enim duo applicare pro Fundatore Missam, & orare in Missa pro eodem, separabilia sunt: cum ergo unum solum exprimitur, non aliud, in illud unum videbitur alicui cadere obligatio. Verum ex tanta conjunctione verborum celebrans oret, puto implicite utrumque voluisse Fundatorem, donec aliqua alia circumstantia contrarium persuadeat.

29. Quæres secundò. Si fundator ita disponat, Assigno hæc legatum ut Sacerdos celebret pro anima mea, quot Missæ celebrandæ?

Respondeo, quot in ea Civitate celebrari solent in aliis similibus Fundationibus: Quod si in ea nulla alia, præter hanc, de qua dubitamus, appareat, arbitrio prudentis juxta amplitudinem, vel parvitatem elemosinæ, aliisque circumstantiis, res decernatur. Dicitur (in ea civitate) non autem dixi (in ea Diocesi) solet enim non raro evenire, ut multum dissimiles sint ejusmodi circumstantiæ, in ampla, & locuplete civitate, quam in parvo oppido, licet ejusdem Diocesis.

30. Adverto insuper aliud esse si sit fundatio Capellaniæ vel Beneficij, aliud, si sit merum legatum Missarum. In Capellania enim, & Beneficio propter alia onera Altaris, & officij, pinguis solet assignari stipendium Sacerdoti, quatu in meo legato Missarum, pro quibus communiter solum dari consuevit stipendium, quod est inductum, vel taxatum in tali Diocesi.

31. Quæres tertio. Si fundator ita disponat, Assigno hunc censum, ut Sacerdos reneatur assidue celebrare: celebrandumne huic erit quotidie, an satis erit frequenter dumtaxat? Respondeo. Cenead in simul. 14. illud (assidue)

dom. Si enim ex determinatione tali colligatur mens petentis Missam fieri in presentiam, hæc sola petetur: si fieri in Applicationem, petetur Applicatio. Dicitur explico exemplis, ac proba. Si quis dicat, volo ut dicatur in Missa singulis diebus Luna, certè, quia dies hic est à devotione Fidelium assignatus ad orandum pro Defunctis, præsumitur dispositio esse ut celebretur Missa pro illis, atque adeo petitionem esse de Applicatione. Si vero sic dicat, Volo ut celebretur Missa die Dominico, seu die festivo, vel ut celebretur Missa, die Dominico in tali Ecclesia, videtur petitiolum esse regulariter de presentia, ut nimirum sit, in concursu populi commoditas audiendi Sacrum Dixi (regulariter,) quia potest contingere, ut ex circumstantiis colligatur, quod etiam in hoc secundo casu, exposcatur Applicatio. Ita est, in mea sententia, si dicat: Volo, ut celebretur Missa die festivo Sancti mei nominis, seu Sancti mei Devoti; tunc enim ex communiter accidentibus præsumitur Missam esse applicandam pro petente: communiter enim Fideles, die festivo proprij Sancti, totam sibi Missam celebratam volunt.

24. Ad rationem in contrarium, dictam n. 18. quatenus contra nos facere potest, Respondeo petentem frequentet velle Missæ applicationem, sed velle etiam aliquando solum presentiam, & cultum Dei, idque esse frequentissimum in fundationibus Capellanarum, & Altarium, in quibus fundatores magis insperunt ad honorem Altaris, commoditatem populi, vel quid simile; quam ad suorum delictorum satisfactionem. Quare non sequitur sententiam Grassij de Miss. celebr. conf. 3. tom. 1. de Joannis Delugo de Euch. d. 2.1. sect. 2. num. 42. dicentem eum, qui exposcit Missam, velle semper obligare Sacerdotem ad id, quod utilius est ipsi petenti. Non loquitur, inquam horum sententiam; nisi enim petens aliquo tandem modo, se declaret, non est præsumendum, totum id velle, quia de facto non totum id semper fideles intendunt, ut videmus, & confirmatur ex illo dicto Surtij tom. 4. de Relig. 1.8. lib. 2. c. 17. n. 2. Hæc regula in omnibus maxime imponendis servanda est: si voluisset, expressisset.

Multo Minus placet Aloysius Riccius tom. 3. Praxis rerum quotidian. Eccl. for. ref. 359. quod docet, quando testator non designavit locum Missæ, quam legavit, debere celebrari in loco suæ sepulture. Minus, inquam, placet, quia quamvis hoc sit consulendum, tamen non debet obligari, quia dum testator locum non assignavit non præsumitur voluisse presentiam. Illud concederem Aloysio, si Testator sic disponat, Eligo talem Ecclesiam pro sepultura, velens ut dicatur quotannis centum Missæ: concederem, inquam, dici oportere in loco sepulture. Ita Portilla de duobus reg. v. Missa, n. 13. & in Resp. p. 2. casu 19. Ratio est, quia tanta conjunctio electionis sepulture, & dispositionis Missarum videtur persuadere, eam fuisse Testatoris voluntatem.

25. Ad confirmationem, nego, Congregationem esse contra nos, ipsa enim solum loquitur de iis, qui habent Capellaniam, legatum, vel salarium cum onere applicationis pro Fundatore; non vero de iis, qui ad presentiam solum obligantur; fuisse enim injustum, si iis qui presentiam solum debent, & applicatio est sua, prohiberetur quod in sua est potestate, alii dare potuissent. Aliis coniecturas, pro hac explicatione, lege, si placet, apud Delugo disposit. de Sacram. 2.1. sect. 1. num. 23. ut enim ponnulla de loco quæ hic reduci possent, vide infra cap. 5. 1.

Denique si omnibus expensis, res adhuc remanet dubia, possessio videtur esse pro fundatore, atque adeo illi debetur tum Presentiam, tum Applicationem. Legitimum de Leone de off. Cappel. quest. 8. sec. 8. Ita etiam legitur in Thom. Hurtadus p. p. ref. mor. 1.2. cap. 4. d. num. 135. docens, quando nihil exprimit petens Missam, semper præsumi (nisi contrarium constet utrumque petere.